

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen **DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi**, Türkiye'nin bölgesel bazlı ilk güven göstergelerinden biri oldu. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi ile Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların mevcut durumları ve gelecek beklentileri analiz edilecek.

Doğu Karadeniz'in turizm sektörü 9 aydır gözlem altında:

DOKA ve TEPAV işbirliğinde gerçekleştirilen DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi, Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalara uygulanmaktadır. Bu kapsamda 250 firma ile her ay yüz yüze anketler yapılmaktadır. Firmalar ile ocak ayında yapılan ilk görüşmelerin ardından dokuzuncu dönem görüşmeleri eylül ayında yapılmıştır. Turizm Sektörü Güven Endeksi sonuçları, her ayın beşinci iş günü Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı ve TEPAV internet sayfalarında açıklanacaktır.

Turizm Sektörü Güven Endeksi nasıl hesaplanıyor:

Turizm Sektörü Güven Endeksi, ankette yer alan “geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?”, “geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?” ve “gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?” sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değeri, sorulara olumlu cevap verenler ile olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak hesaplanmaktadır.

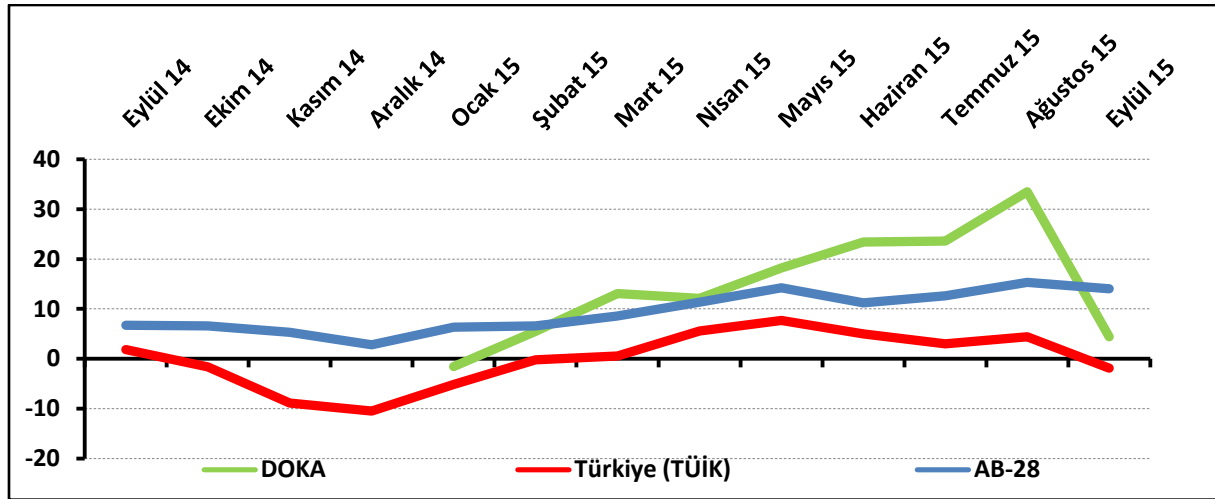
DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, geçen aya göre düştü:

Eylül 2015'te DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, bir önceki aya göre 29,1 puan düşerek 4,4 puan değerini aldı.

Türkiye genelini temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi, Eylül 2015'te bir önceki aya göre 6,3 puan düşerek -1,9 puan değerini aldı. AB-28'i temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi ise Eylül 2015'te bir önceki aya göre 1,3 puan düştü ve 14 puan değerini aldı.

DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, eylül ayında Türkiye'den daha iyi performans sergiledi. Endeksin bir önceki aya göre düşmesinde geçtiğimiz 3 aya göre işlerdeki ve şirketlerin verdiği hizmetlere olan talepteki düşüş etkili olmuştur. Ancak önümüzdeki 3 aydaki şirketlerin verdiği hizmetlere olan talepteki düşüş beklentisinin etkisinin daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

Şekil-1. Turizm Sektörü Güven Endeksi karşılaştırılması* (Eylül 2014 – Eylül 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

Tablo-1. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi*

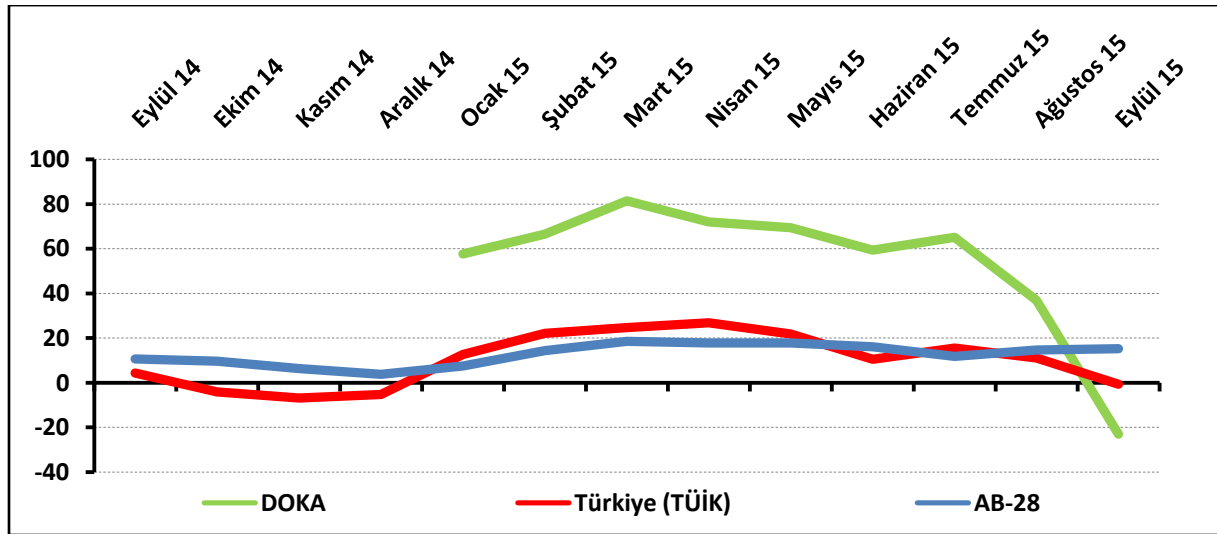
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-1,6	5,5	13,1	12,1	18,2	23,4	23,6	33,5	4,4			

Doğu Karadeniz turizm sektörünün yüzde 27'si önümüzdeki dönemden umutlu:

Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisinin denge değeri, Eylül 2015'te bir önceki aya göre 59,8 puan düşerek -22,9 puan değerini aldı. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi, bir önceki aya göre hem Doğu Karadeniz'de hem de Türkiye genelinde düştü. Eylül ayında DOKA turizm sektörü, Türkiye genelinden ve AB-28'den daha kötü performans sergiledi.

Eylül 2015'te Doğu Karadeniz'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 27,3'ü önümüzdeki 3 ayda verdikleri hizmetlere olan talepte artış beklerken, talepte düşme bekleyenlerin oranı yüzde 50,2 düzeyinde oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı) (Eylül 2014 –Eylül 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

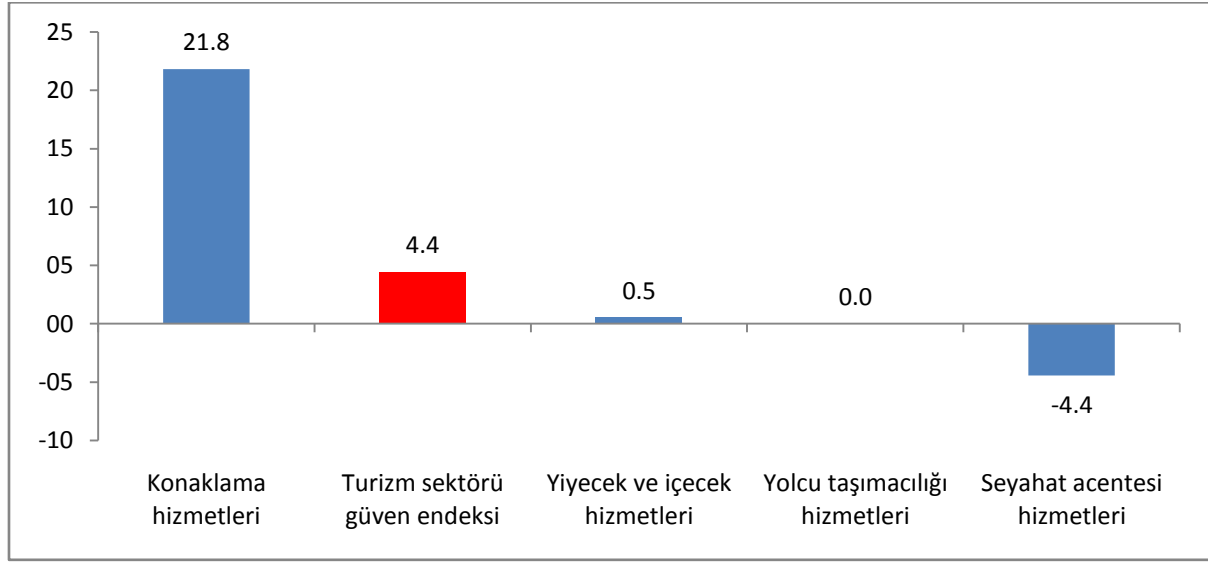
Tablo-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	57,7	66,5	81,4	71,9	69,4	59,3	65,1	36,9	-22,9			

Eylül ayının lideri konaklama hizmetleri sektörü oldu:

Doğu Karadeniz’de turizm sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Eylül ayında “konaklama hizmetleri” sektörünün en iyi performansı sergileyen sektör olduğu görüldü. Bu sektör, turizm sektörü güven endeksinden daha yüksek değer aldı. “Yiyecek ve içecek hizmetleri”, “yolcu taşımacılığı hizmetleri” ve “seyahat acentesi hizmetleri” alt sektörleri ise turizm sektörü güven endeksinden daha düşük değer aldı.

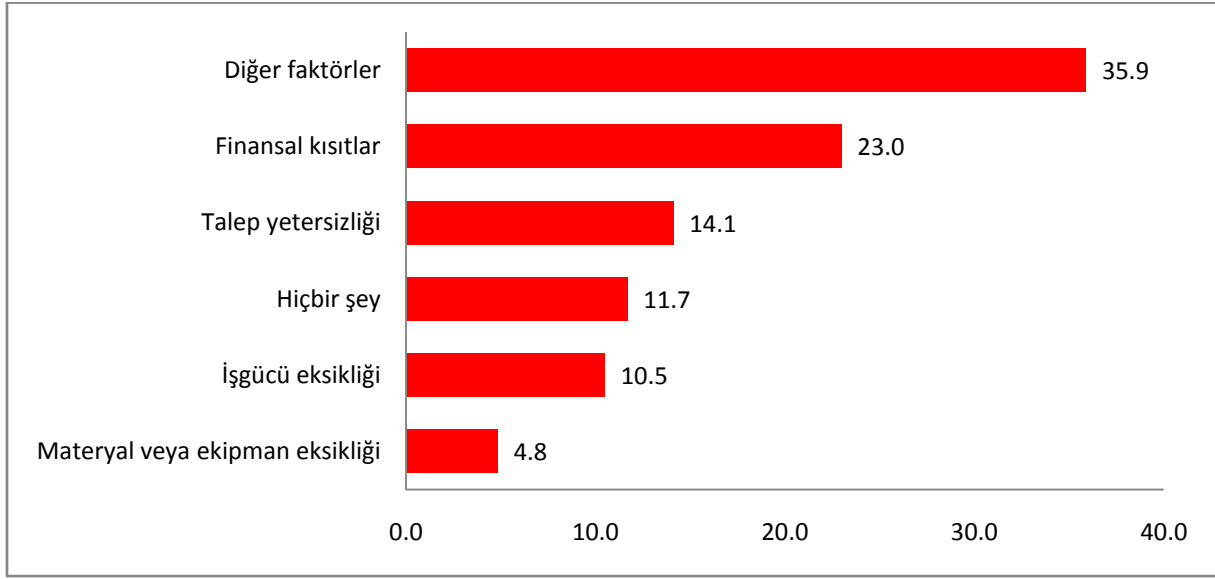
Şekil-3. Eylül 2015’te alt sektörler bazında endeks değerlerinin karşılaştırması (puan)

Turizm sektöründeki firmaların yüzde 23'ü finansal kısıtlardan şikâyet ediyor:

Eylül ayında turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 35,9'u faaliyetlerini kısıtlayan temel etmenin “diğer faktörler” olduğunu dile getirmiştir. Firmaların yüzde 23'ü finansal kısıtların, yüzde 14,1'i talep yetersizliğinin, yüzde 10,5'i işgücü eksikliğinin ve yüzde 4,8'i de materyal veya ekipman eksikliğinin faaliyetlerini kısıtladığını vurgulamıştır. Faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını ifade edenlerin oranı ise yüzde 11,7 olmuştur.

Şekil-4. Eylül 2015'te faaliyetleri kısıtlayan temel etkenler (puan)

DOKA turizm sektörü geçtiğimiz dönemden memnun:

DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi ve Türkiye genelini temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi sorular bazında karşılaştırıldığında, Doğu Karadeniz'in eylül ayında geçmiş dönem göstergelerinde Türkiye'ye göre daha iyi bir performans sergilediği görülmüştür. Doğu Karadeniz turizm sektöründe göstergelerin tamamında bir önceki aya göre düşüş yaşandığı tespit edilmiştir.

Tablo-3. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	DOKA Ağustos 15	DOKA Eylül 15	Bir önceki aya göre değişim Eylül 2015	Türkiye (TÜİK) Eylül 2015
Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?	28,0	12,9	-15,1	-1,8
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?	35,6	23,3	-12,3	-3,2
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	36,9	-22,9	-59,8	-0,7
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	22,3	8,9	-13,4	-6,7
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	0,8	-24,9	-25,7	-1,2
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlerin fiyatlarının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	8,8	-12,3	-21,1	5,2
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde (hizmet satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?	21,5	5,3	-16,2	